

ÖZEL ANAKALP HASTANESİ

LABORATUVAR GÜVENLİK REHBERİ

KAYSERİ

2011

Güncelleme ;
AĞUSTOS 2011

Bölüm-I. Genel Sorumluluklar Rehberi

Çalışanların Sorumlulukları

1. Yönetimin yayımladığı Yönerge'lere uymak,
2. Kendinin ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğini olumsuz etkileyecek davranışlardan kaçınmak,
3. Kurum'da düzenlenen temel güvenlik ve laboratuvar güvenliği ile ilgili eğitimlere katılmak, görevlerini verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yapmak,
4. İşin gereğine uygun KKE(Kişisel Koruyucu Ekipman) ve güvenlik ekipmanı kullanmak,
5. Makina, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde ve taşıma aracını talimatlara uygun ve doğru şekilde kullanmak,
6. Çalışma esnasında ortaya çıkan her türlü kaza ve hastalığı Üst'üne haber vermek.

Üstlerin Sorumlulukları

1. Tüm çalışanların güvenli çalışma prosedürlerini bilmeleri ve uymalarını temin etmek; güvenli olmayan teknik ve/veya hareketleri hemen yerinde düzeltmek,
2. Çalışanların düzenli ve güvenli bir çevrede çalışma ve kendi sorumluluklarından haberdar olmalarını temin etmek,
3. Çalışanlar arasında güvenlik ve sağlık davranışlarını pozitif yönde teşvik etmek ve desteklemek
4. İşinde hangi kimyasalların mevcut olduğunu; ne denli ve nasıl tehlikeli olduklarını açıklamak; kimyasal maruziyetten kaçınma yollarını göstermek ve tehlikeli kimyasallarla çalışmanın risklerinin nasıl azaltılacağına dair çalışanları eğitmek,
5. İşinde hangi biyolojik risklerin mevcut olduğunu ve nasıl tehlikeli olduklarını açıklamak; patojen mikroorganizmalara maruziyetten kaçınma yollarını göstermek ve risklerin nasıl azaltılacağına dair çalışanları eğitmek,
6. Tüm cihazların güvenli bir şekilde ve üretici talimatlarına göre kullanılmasını temin etmek,
7. Güvenli çalışma pratiği ve acil durum yanıtı için düzenli tartışma, sürveyler ve demonstrasyonlar yapmak,
8. Misafir olanlar dahil, tüm çalışanların güvenlik eğitimi gereklerini monitörize etmek,
9. Tüm çalışanların; acil durum malzemesinin (ilk yardım kitleri,göz yıkama ve duşlar, yangın çıkışları, kimyasal dökülme kitleri, battaniyeler...) ve KKE'nin (önlük, eldiven, gözlük v.b.) yerini bilmesini temin etmek
10. Çalışanın yaralanma ve/veya hastalık halinde tedavisinin sağlanmasına yardım etmek
11. Bütün kazaları ve/veya yaralanmaları araştırmak ve rapor etmek

Laboratuvar Genel Güvenlik

Genel

1. Anahtarlar (asla başkasına) ödünç verilmez.
2. Laboratuvarlarda yeme-içmeye, sigara içmeye ve taşkınlıklara izin verilmez.
3. Laboratuvarlara 12 yaşın altındaki çocuklar giremez.
4. Bütün kazaları ve yaralanmaları rapor edin.
5. Çalışma alanlarını temiz ve düzenli tutun
6. Personel tanıtım kartlarınızı takın.
7. Güvenlik eğitimlerine katılın.
8. Gerekğinde KKE giyin.
9. Aşağıdakilerin yerini ve ne/nasıl yapılacağını bilin:
 - acil çıkışları
 - yangın söndürücünün yeri
 - göz yıkama ve duşların yeri
 - acil durum telefon no.ları ve prosedürleri
 - ilk yardım/kalp-akciğer masajı
 - yangın alarmı

Ofis Güvenliği

1. Başlıca negatif davranışları ve kötü alışkanlıkları uzak tutun:
 - aşırı güven · gösteriş · inatçılık · sabırsızlık
 - gayriciddilik · dikkatsizlik · bilgisizlik
2. Acil (bina) boşaltma prosedürlerini bilin.
3. Yangının nasıl önleneceğini ve yangın söndürücünün nasıl kullanılacağını bilin.
4. Masada çalışırken:
 - sık kullanılan şeyleri el altında tutun
 - işinizi yaparken sandalyede eğri, yan veya uzak oturaktan kaçın
 - düz oturarak, başınızı ve omuzlarınızı düz tutarak, ayaklarınızı yere düz basarak ve dirseklerinizi ve kollarınızı destekleyerek iyi bir postür (duruş) sağlayın.
5. "Kronik travmatik hastalıklar"ın erken belirtilerini öğrenin.
 - sırt ağrısı,
 - boyun ve omuz ağrısı,
 - el ve/ya bilek ağrısı.

6. "Kronik travmatik hastalıklar"ın ortaya çıkmasına neden olan risk faktörlerini öğrenin:
- uzun bir süre aynı işi yapmak.
 - vücudun belli bir bölgesini aşırı yüklenmeye maruz bırakan veya zorlayan bir işi yapmak.
 - bir işi uygun/doğal olmayan bir pozisyonda yapmak
 - vibrasyon yapan cihaz kullanmak.
 - soğukta çalışmak,
 - şekilsiz durmak
7. Malzeme depolarken:
- dosya raflarını/çekmecelerini aşırı yüklemeyin
 - işiniz bitince dolapları/çekmeceleri kapatın.
 - ağır malzemeyi alt raf veya çekmecelere yerleştirin
 - kesici-delici nesnelere bir kutu içinde masanızın çekmecesine koyun.
8. Fotokopi makinalarını kullanırken:
- önce makinenin nasıl kullanılacağını öğrenin.
 - makinenin içinde herhangi bir şey yaparsanız
 - elektrikten çekin.
 - makinenin aşırı yüklenmesinden kaçınin.
 - uygun koruyucu (eldiven, gözlük v.b.) giymeden toner
 - kimyasalına her türlü temastan kaçınin.
9. Bilgisayarları kullanırken:
- mola vererek, periyodik olarak başka şeylere (uzağa) bakarak, ekranın yansımalarını önleyerek, ve eğer gerekliyse ekran parlaklığını ayarlayarak göz bozukluklarından kaçınin.
 - sırtın düz, kolların 90 açılı, eller ve bileklerin doğal pozisyonunda, uylukların destekli ve ayakların yere düz bastığı iyi postürü kazanın.
 - ekranı 45-60 cm mesafeye yerleştirin ve ekrana uygun olmayan bir açıdan bakıyor olmayın
 - rutininizi çeşitlendirin.
10. Nesnelere (yerden) kaldırırken:
- ayaklarınızı yeterince açarak nesnenin yanında durun,
 - sırtınızı dik tutarak çömelin,
 - nesneyi uygun bir şekilde kavrayın,
 - yükün tamamını kol kaslarına vererek düz kalkın,
 - nesneyi taşıırken vücudunuza yakın tutun,
 - nesneyi taşıma esnasında vücudun üst kısmının herhangi bir şekilde bükülmesinden kaçınin,
 - mümkünse her türlü malzemeyi taşımak için taşıma arabası kullanın,
11. Kayma, tökezleme ve düşmelerin önlenmesinde:
- zemindeki nesnelere, kilim bulunup bulunmadığına, zeminin cilalı olup olmadığına dikkat edin,
 - dökülmeleri temizleyin,
 - yolunuzun üzerindeki kordonlardan kaçınin,
 - görüşünüzü kapatacak kadar fazla eşya taşımayın,
 - rafların tepesine basamak kullanarak uzanın,
 - sandalyenizin her bacağının yere değdiğinden emin olun,
 - işinizi güvenli yapabilmek için yeterli ışık kullanın.

İşyerinde Şiddet

1. İşyerinde şiddet maalesef bir gerçektir ve her yıl çok sayıda çalışan maruz kalabilir.Şiddet; kısaca, tehdite veya kuvvete başvurma olarak tanımlanabilir ve pekçok şekilde ortaya çıkabilir:

- sözlü suistimal
- sözlü saldırı
- tehdit
- fiziksel saldırı ve/veya fiziksel agresif eylem
- obje fırlatma
- taciz veya sıkıştırma
- silah kullanmaya teşebbüs
- silah kullanma

2. Şiddeti önlemeye yardımcı olmak için yapabileceğiniz:

- güvenlik uyarılarını bilin ve dikkate alın
- her olayı bildirin
- güvenlik prosedürlerini izleyin
- stres ile etkin bir şekilde başetme yollarını öğrenin
- iş arkadaşları arasında pozitif çalışma ilişkilerini geliştirin

3. Eğer bir şiddet olayı ile karşı karşıya kalırsanız:

- kendinizi korumak için hemen bir yol bulun
- kahraman olmaya kalkışmayın
- Güvenlik Amirliği'ne ve Üst'ünüze haber verin
- olay yerini, şiddete başvuran kişiyi tarif edin ve diğer gerekli bilgileri verin
- yardım gelinceye kadar sakin ve dikkatli olun
- olay sonrası duygularınızla başetmek için yardım alın
- mağdurlara karşı anlayışlı olun

Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE)

ANAKALP Hastanesi Yönetimi, personeli için gerekli kişisel koruyucu ekipmanı (spesifik tipler dahil) temin eder. Özellik arzeden çalışmalar için uygun tipin belirlenmesinde istek yapan birimin talebini değerlendirir.

KKE tipleri şunlardır:

- Eldivenler – çalışma risk niteliğine uygun tipte,
- Maskeler – maruz kalma niteliğine uygun tipte,
- Göz/Yüz Koruyucular –yüz kapatici, gözlük, güvenlik camı,
- İşitme Koruyucu – disposable veya tekrar kullanılabilir tiplerde kulak tıkaçları ve kulak mansonları,
- Çalışma giysisi – laboratuvar önlüğü veya diğer çalışma risk niteliğine uygun tipte
- Özel Giysi – özel durum (örn; Risk Grubu 4 mikroorganizma

ile çalışma) incelenerek temin edilir

Acil Durum Yanıtı

Tıbbi

1. Etrafa ve olaya maruz kalan(lar)a göz atın: Ortam güvenli mi, ne olmuş, kaç kişi etkilenmiş, henüz bir yardım yapılmış mı?
2. Eğer maruz kalan(lar)da şu bulgular izleniyorsa acil servisi arayın: Bilinç kaybı, solunum güçlüğü, göğüs ağrısı/baskısı, aşırı kanama, olası kemik kırılması, karında ısrarlı baskı/ağrı, kusma/ kan çıkarma, nöbet, başağrısı veya konuşma bozukluğu.
3. Maruz kalana bakım: Eğitim almadıysanız kişiyi asla yerinden kaldırmayın, Kurum Hekimliğine haber verin; eğitim aldıysanız ilk yardım ve kalp-akciğer masajı yapın, yardım gelene kadar kişiyi rahatlatın.

Yangın

1. 110'u arayın,
2. Yönetime haber verin,
3. Kapıları kapatın ve hemen en yakın yangın alarmını çalın,
4. "Bina Boşaltma Haritası"na göre size en yakın çıkışa gidin,
5. Sizi önceden belirlenmiş "boşaltma toplantı alanı"na yönlendirecek olan "acil durum program sorumlusu"nun talimatlarını takip edin,
6. Yangın söndürücüsünü yalnızca eğer eğitim aldıysanız, yangın küçük ise ve güvenli çıkış yolunuz varsa, kullanın!
7. Gerekliyse temizlik yapın!
8. Üstünüze haber verin.

Acil Durum Telefon Numaraları

Yönetim	1701 - 1702
saat 18:00'den sonra	1004
Acil Servis	1005
Güvenlik	1009
Ambulans	112
Yangın/Kurtarma	110

Kan ve Vücut Sıvılarına Meslekî Maruz Kalma

Sağlık çalışanları insan immün-yetmezlik virusu HIV'e meslekî olarak maruz kalma riski ile karşı karşıyadır. Risk çok düşük olsa bile "sıfır" değildir. iğne batması, kesilme; göze, buruna,ağıza sıçrama ve deriye temas yoluyla enfekte kana mesleki maruz kalma sonrası HIV enfeksiyonu rapor edilmiştir.

- En yüksek HIV enfeksiyonu riski iğne batması ve kesilme sonucu doğar (ortalama risk %0.3).
- Göz/burun/ağız yoluyla maruz kalma sonucu risk %0.1'dir.
- HIV-pozitif kanın deriye teması sonucu doğan riskin %0.1'in altında olduğu tahmin edilmektedir.
- Eğer çok miktarda kana veya HIV'in yüksek dozlarına maruz kalınırsa, maruz kalma tipi ne olursa olsun, risk artar.
- Sağlık çalışanları HIV'den başka ayrıca, hepatit B ve C'ye maruz kalma riski ile de karşı karşıyadır.
- Eğer Kendiniz Maruz Kaldıysanız! Maruz kalma tipine göre hemen aşağıdakileri izle:
- iğne batması/kesilme halinde; (yara yerini) su ve sabunla yıka
- Ağız/burun/deriye sıçrama olduğunda; bulaşan materyali bol su ile uzaklaştır
- Göze sıçramada; temiz su/serum fizyolojik ile irrigasyon yap
- Olayı Üst'üne haber ver; eğer endikasyon varsa tedaviye 1-2 saat içinde başlamak için derhal bildirim yapılması esastır. Tedavi ve tavsiyeler için Kurum hekimliğine başvurun.
- Kazaya karışan örneğin incelenmesi için kalanını korumaya al!

İş Kazası/Hastalık Bildirim Prosedürü

Yaralanmalar

1. Tüm iş-kaynaklı yaralanmaları hemen Üst'ünüze bildirin
2. Hasta Sevk Kağıdınızı doldurun.
3. İş Kazası Formu ve Hasta Sevk Kağıdı'nızla birlikte Kurum Hekimliğine başvurun.
4. Eğer tıbbi hizmeti kurum dışından alacak olursanız;
 - İş Kazası/Hastalığı Bildirim Formu'nu gerekli yerleri doldurulmuş olarak geri getirin ve bir kopyasını Kurum hekimliğine göndermesi için üstünüze verin.
 - Hasta Sevk Kağıdı'nızı ise;
 - (1) tedavi,
 - (2) doğru ödeme yapılması, ve
 - (3) klinisyen raporu için, tıbbi hizmet aldığınız kuruma iletin,
 - (4) iş göremezlik raporu almanız halinde bir kopyasını Personel Müdürlüğü'ne iletilmek üzere Üst'ünüze geri getirin.

Hastalıklar

1. Tüm iş-kaynaklı hastalıkları hemen üstünüze bildirin
2. Hastalığın iş-kaynaklı olduğunu düşünür düşünmez Üst'ünüzle birlikte İş Kazası/Hastalığı Bildirim Formu'nu ve Hasta Sevk Kağıdınızı doldurun.
3. İş Kazası/Hastalığı Bildirim Formu ve Hasta Sevk Kağıdı'nızla birlikte Kurum hekimliğine başvurun.
4. Eğer tıbbi hizmeti kurum dışından alacak olursanız;
 - İş Kazası/Hastalığı Bildirim Formu'nu gerekli yerleri doldurulmuş olarak geri getirin ve bir kopyasını Kurum hekimliğine göndermesi için Üst'ünüze verin.
 - Hasta Sevk Kağıdı'nızı ise;
 - (1) tedavi,
 - (2) doğru ödeme yapılması, ve
 - (3) klinisyen raporu için, tıbbi servis veren kuruma iletin,
 - (4) iş göremezlik raporu almanız halinde bir kopyasını Personel Müdürlüğü'ne iletilmek üzere Üst'ünüze geri getirin.

Bölüm-II. Laboratuvar Güvenliği Rehberi

Laboratuvarda Güvenlik Sorunu

Laboratuvar çalışmasında muhtemel tehlike; çalışılan materyalin niteliği, maruz kalma yolu, laboratuvarcının deneyimi gibi faktörlerle birlikte düşünülür. Bu nedenle bir laboratuvar çalışması planlanırken bu faktörlerin gözönüne alındığı "risk analizi"nin de yapılması kuraldır.

Tehlike Kaynakları

- ❖ Biyolojik
- ❖ Kimyasal
- ❖ İyonize radyasyon
- ❖ Fiziksel

Maruz Kalma Yolları

- ❖ Yutma
- ❖ Solunma
- ❖ Direkt temas
- ❖ Deriyi geçiş (kesici-delici yaralanması)

En Sık Laboratuvar Kazaları

- ❖ Dökülmeler-saçılmalar
- ❖ İğne ve diğer kesici-delici yaralanmaları
- ❖ Bel incinmesi
- ❖ Patlamalar
- ❖ Yangınlar
- ❖ Ekzotermik (ısı veren) reaksiyonlar
- ❖ Toksik kimyasal buharları
- ❖ Ağızla pipetaj sırasında yutma

Laboratuvar Çalışanları

- ❖ Güvensiz Çalışanlar
 - güvenlik programları hakkında yetersiz bilgiye sahip,
 - aşırı risk alan,
 - aceleci iş yapan,
 - enfeksiyöz riskten yeterince haberdar olmayan,
 - genç erkekler (17-24 yaş)
- ❖ Güvenli Çalışanlar
 - güvenlik kurallarını bilen ve içselleştirmiş olan,
 - "tedbirli" çalışma alışkanlıklarına sahip,
 - potansiyel tehlikeli durumları bilen,
 - kadınlar ve yaşça büyük personel (45-64 yaş)

Kimyasal Geçimsizlik

Bazı kimyasallar kazara diğer bazı kimyasallarla karşılaşırsa ciddi güvenlik sorunları doğabilir. Geçimsiz kimyasalların aşağıdaki durumlarda kazara birbiriyle karşılaşması olasılığı vardır;

- depolanması/saklanması ve taşınması esnasında,
- laboratuvarında çalışma esnasında,
- kimyasal atık biriktirilmesi ve imhası esnasında
- ve genel olarak bilgi eksiklięinde.

Risk Analizi

Tehlikeli materyal kullanılacak yeni bir çalışmaya başlamadan önce mutlaka bir risk analizi yapılmalıdır. Buna göre;

- Çalışmada kullanılacak her tehlikeli materyalin (mikrobiyolojik ve/ya kimyasal) kullanım koşulunu tanımla
- bilgi kaynaklarını (MSDS v.b.) gözden geçir
- biyogüvenlik düzeyini ve/ya materyalin toksisite tipini deęerlendir
- muhtemel maruz kalma yollarını düşün
- toksik doz bilgisini deęerlendir
- maruz kalma olasılığını en aza indiren işlemi/teknii seç
- olasılıklar için hazır ol

Temel Biyogüvenlik

Biyogüvenlik Düzeyleri (BGD)

Mikroorganizmalarla çalışmada, mikroorganizmanın patojenitesi (risk grubu) ile laboratuvar teknikleri, güvenlik ekipmanı ve laboratuvar bina/dizayn özelliklerinin bir kombinasyonu şeklinde dört düzey tarif edilmektedir.

- BGD1 – sağlıklı erişkin bireylerde hastalığa neden olmadığı bilinen ajanlarla çalışma; “iyi mikrobiyoloji teknikleri” ve lavabo gereklidir; güvenlik ekipmanı gerekli değildir.
- BGD2 – insanda hastalık yapan mikroorganizmalarla çalışma; “iyi mikrobiyoloji teknikleri”ne ek olarak giriş sınırlaması, biyotehlike işareti, kesici-delici önlemleri, ve biyogüvenlik el kitabı zorunludur; saçılmaya yol açan veya aerosol üreten işlemlerde biyogüvenlik kabini (BGK) kullanılır;laboratuvar önlüğü, eldiven ve yüz koruyucu önlemler alınır;kontamine atıklar otoklavlanır.
- BGD3 – aerosol bulaş potansiyeli taşıyan ve/veya ciddi veya ölümcül sonuçlar doğurabilecek yerel veya ekzotik ajanlarla çalışma; BGD2 uygulamalarına ek olarak kontrollü giriş; tüm lab atıklarının ve laboratuvar kıyafetlerinin dekontaminasyonu; base-line serumların incelenmesi; tüm manüplasyonlarda BGK kullanımı; gerektiğinde solunum koruması; geçiş koridorlarından fiziksel ayırım; çift kapılı giriş;laboratuvar içine negatif hava akımı; çıkan havanın (exhaust) yeniden dolaşıma sokulmaması.
- BGD4 – yaşamı tehdit eden özellikte tehlikeli/ekzotik veya bulaş riski bilinmeyen ajanlarla çalışma;
- BGD3 uygulamalarına ek olarak lab.a girerken tam kıyafet değiştirme; çıkışta duş zorunluluğu; tüm materyalin çıkış öncesi dekontaminasyonu; giriş için pozitif basınçlı kişisel giysi; ayrı/izole bina; yalnızca bu binaya ait hava desteği/hava çıkış (exhaust) ve dekontaminasyon sistemi.

BGD2

İyi Mikrobiyoloji Teknikleri (GMT)

1. Enfeksiyöz ajanlarla çalışılan laboratuvara giriş laboratuvar sorumlusu tarafından sınırlanır veya yasaklanır.
2. Laboratuvarda yeme-içme, sigara içme, kontakt lense dokunma ve makyaj yapmaya izin verilmez.
3. Ağızla pipetaj kesinlikle yasaktır!
4. Tüm prosedürler aerosol oluşumunu veya saçılmaları en aza indirecek şekilde uygulanır.
5. Aerosol oluşumu veya saçılma potansiyeli varsa veya enfeksiyöz ajanların büyük volümleri ya da yüksek konsantrasyonları ile çalışılıyorsa, BGK kullanılmalıdır.
6. Laboratuvarda çalışırken mutlaka laboratuvar önlüğü veya benzeri kıyafet giyilir.
7. Yüze sıçrama olasılığında yüz koruyucu kullanılır.
8. Enfeksiyöz materyale, klinik örneklerle (kan, serum, balgam, idrar, dışkı v.b..), kontamine ekipmana veya yüzeylere dokunulacaksa veya enfekte hayvanla çalışılacaksa eldiven giyilir.
9. Enfeksiyöz materyale veya enfekte hayvana temastan sonra, eldiven çıkarıldıktan sonra ve laboratuvar terkedilmeden önce eller mutlaka yıkanır.
10. Çalışma yüzeyleri hergün en az bir kez ve eğer enfeksiyöz materyal dökülürse; dökülmenin hemen ardından laboratuvarcının kendisi tarafından dekontamine edilir.
11. Tüm kültürler, stoklar ve düzenli olarak üretilen diğer kirliler ve tüm enfeksiyöz materyal atılmadan önce dekontamine edilir. Bunun için otoklavlama, yakma veya diğer uygun bir metod seçilir.
12. Böcek ve kemirici kontrol programı uygulanır.

Güvenlik Önlemleri

1. Bütün laboratuvar girişlerine üzerinde sorumlu laboratuvar personelinin adının ve çalışılan ajanların listesinin yazılı olduğu "BİYOTEHLİKE" işareti asılır
2. Her laboratuvarda "tehlikeli dökülme prosedürleri" yazılı olarak bulunur ve görünür bir yere asılır.
3. Göze veya yüze sıçrama riski olan tehlikeli materyal ile çalışılıyorsa, koruyucu gözlük veya yüz koruyucu kullanılması zorunludur.
4. Laboratuvarda parmakları meydanda bırakan sandalet veya terlik giyilmez.
5. Uygun bir şekilde dekontamine edilmedikçe hiçbir laboratuvar malzemesi (lab önlükleri, eldivenler, gözlükler v.b.) dışarıya çıkarılamaz!

Santrifüjler

Prosedür

1. Kullanmadan önce santrifüj tüplerinin kırık/çatlak olup olmadıklarını kontrol et.
2. Tüpleri ağzına kadar doldurma.
3. Aerosol sızmasını önlemek için sıkıca kapatılmış kapaklı tüpler kullan.
4. Kullanmadan önce, santrifüjün tüp tutucuları, adaptörleri ve desteklerinin bir set halinde uyumlu olup olmadığını kontrol et.
5. Kullanmadan önce rotorun yerine "sabitlenmiş" ve tüp tutucuların "yerleşik" olduğundan emin ol.
6. Biyolojik tehlikeli materyal ile çalışırken tüplere tevzi ve santrifüj sonrası tüp kapaklarının açılması işlemlerini BGK içinde yap. Kabinden çıkarmadan ve santrifüje yerleştirmeden önce tüplerin dış yüzeyini kabin içinde dekontamine et.
7. Çalışma süresince santrifüjün kapağını kapalı tut.
8. Kapağını açmadan önce santrifüjün tamamen durmasını bekle.
9. Santrifüjün gövde, tüp tutucular ve görünen diğer tüm yüzeylerini, herhangi bir sızma veya kırılma olayı olduğunda hemen, yoksa haftada bir dezenfekte et. %70'lik alkol, %2'lik gluteraldehit veya herhangi bir bilinen mikobakterisidal madde kullan.
10. Radyoaktif kontaminasyon olduğunda; eşit oranlarda %70 etanol, %10 SDS ve su ile temizle, sonra su ile durula ve yumuşak bir bezle kurula.

Biyolojik Kirlilerin Atılması

Prosedür:

1. Mikrobiyolojik/enfeksiyöz kirlileri su sınıflara göre ayrı ayrı biriktir! (a) kesici-delici atık, (b) disposable, atık (c) geri dönüşümlü (cam v.b) kirli, (d) sıvı enfeksiyöz atık 2. Kesici-delici atık kabını (bu amaç için özel, sızdırmaz, delinme, yırtılma ve kırılmaya dayanıklı, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan özellikte) en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldur, ağzını kapat ve tıbbi atık torbasına koyarak geçici depolama yerine gönder.
3. Disposable enfeksiyöz atık için atık kovasına uygun büyüklükte otoklav poşeti yerleştir. Atıkları bu şekilde hazırlanmış kovaya biriktir; aşırı doldurma.
4. Geri dönüşümlü kirli cam malzemeyi doğrudan (poşetsiz) atık kovası içinde biriktir; aşırı doldurma.
5. Kovalara (disposable veya cam malzeme kovası); yaklaşık $\frac{3}{4}$ 'ü dolduğunda dikkatlice 250-500 ml su veya germisidal solüsyon ekle. Su koyarken sıçratmamaya dikkat et.
6. Poşetin ağzını topla, bağlama!
7. Kovanın kapağını kapat ve otoklav bandı yapıştır; üzerine kovanın içerdiği kirlinin niteliğini yaz.
8. Sıvı enfeksiyöz atıkları otoklav poşeti konmuş masa-üstü biriktirme kabında topla. Poşeti asla kabından ayırma. Dolunca poşetin ağzını topla, bağlama! Kapağını kapat ve üzerine otoklav bandı yapıştır; içerdiği kirlinin niteliğini yaz.
9. Atık kovasını otoklav odasına götür ve otoklava koy. Kovayı sıra beklemek üzere ASLA otoklav odasına bırakma!

Çeşitli Transport (taşıma) Kapları:

1. Enfeksiyöz materyal, biopsi v.b. taşıma kapları otoklav veya dezenfektan ile dekontamine et.
2. Malzemeyi bu amaç için kullanılan odaya getir. Üzerine "dekontamine edilecek" şeklinde uyarı yazısı koy!

Laboratuvar Ekipmanı:

1. Santrifüj, vorteks v.b.yi uygun bir ajanla dezenfekte et.

Güvenlik Önlemleri:

1. ASLA laboratuvar atıklarını ofis atıkları ile karıştırma.
2. Tüm kesici-delicileri yalnızca "kesici-delici kutusu"na at.
3. Her bir laboratuvar kirlisini kendi şekline/formuna uygun bir atık kutusuna at (örn.; cam pipetleri, cam petrilerle veya balon-erlen gibi malzemeyle aynı kovaya koyma!)
4. Atık kovalarını laboratuvardan çıkarmadan önce mutlaka;

- Dış kısımlarına sprey dezenfektan sıkarak

DEKONTAMİNE et!

- Etiketle! içeriğini ve/veya ait olduğu laboratuvarı yaz!
- Otoklav bandı yapıştır!

Biyolojik Aciller

Yüzey kontaminasyonu:

1. Kontamine alanı tespit edip, izole edin.
2. Beraber çalıştığınız kişileri uyarın.
3. Masa/forseps yardımı ile kırık camları toplayın.
4. Dökülen sıvı üzerine absorban malzeme (kağıt havlu veya süzgeç kağıdı) örtün; dökülenin emildiğinden emin olun ve gerekirse bu işlemi tekrarlayın.
5. Absorban örtünün üzerine dezenfektanı dökün.
6. Dezenfektanın yaklaşık 20 dakika kalmasını sağlayın.
7. Absorbanı alın ve ortamı alkol veya yüzey deterjanı-su ile temizleyin.
8. Bu arada kirlenen materyali hemen (atık kabına) atın.
9. Üst'ünüze haber verin.

Personel kontaminasyonu:

1. Vücudun temas eden bölgesini sabunlu su ile, gözleri göz yıkama solusyonu ile veya ağız SERUM FIZYOLOJİK ile yıkayın.
2. Kontamine giyeceği üzerinizden çıkarın.
3. İlk yardım uygulayın ve "acil durum" olarak davranın.
4. Üst'ünüze haber verin.
5. "İş Kazası/Hastalık Rapor Etme Prosedürü"nü uygulayın.
6. Tedavi/konsültasyon için kurum hekimi ile temasa geçin.

Dezenfektan olarak çoğu dökülme olayında 1/100 sulandırılmış hipoklorid (çamaşır suyu) yeterlidir. Büyük miktarda kontamine materyal dökülmesi halinde 1/10'luk hipoklorit kullanılır.

ÖNEMLİ NOT: Alkol, uçucu özelliği nedeni ile "temas süresi" kısa olduğundan dolayı dökülme sonrası yüzey dekontaminasyonu yapmak için önerilmez!

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

4857 SAYILI İŞ KANUNU KAPSAMINDA R.G. 09 ARALIK 2003/25311 TARİH/SAYILI "İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ" KURUMLARIN YÖNETİCİLERİNİ, KENDİ ÇALIŞANLARINI MESLEKİ GÜVENLİK VE SAĞLIĞI TEHDİT EDİCİ ETKİLERDEN KORUMA PROGRAMLARINI OLUŞTURMAKLA YÜKÜMLÜ TUTAR. İŞYERLERİNDE SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ İÇİN ALINACAK ÖNLEMLERİ BELİRLER.

BİRİNCİ BÖLÜM (Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar)

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmelik, işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için alınacak önlemleri belirler. Bu amaçla; (a) Mesleki risklerin önlenmesi, sağlık ve güvenliğin korunması, risk ve kaza faktörlerinin ortadan kaldırılması, (b) iş sağlığı ve güvenliği konusunda işçi ve temsilcilerinin eğitimi, bilgilendirilmesi, görüşlerinin alınması ve dengeli katılımlarının sağlanması, (c) Yas, cinsiyet ve özel durumları sebebi ile özel olarak korunması gereken kişilerin çalışma şartları, ile ilgili genel prensipler ve diğer hususlar bu Yönetmelikte düzenlenmiştir.

Kapsam

Madde 2-Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı _s Kanunu kapsamına giren tüm işyerlerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı iş Kanununun 78 inci maddesine göre düzenlenmiştir.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen ; (a) Risk değerlendirmesi: işyerlerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin, işçilere, işyerine ve çevresine verebileceği zararların ve bunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla yapılması gerekli çalışmaları, (b) Sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi: işyerinde sağlık ve güvenlik konularında işçileri temsil etmeye yetkili kişiyi, (c) Önleme: Mesleki riskleri önlemek veya azaltmak için işyerinde yapılan işlerin bütün aşamalarında planlanmış veya alınmış önlemlerin tümünü, (d) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM (İsverenlerin Yükümlülükleri)

Genel Hükümler

Madde 5- işverenlerin yükümlülükleri ile ilgili genel hükümler aşağıda belirtilmiştir: (a) işveren, işle ilgili her konuda işçilerin sağlık ve güvenliğini korumakla yükümlüdür. (b) işverenin iş sağlığı ve güvenliği konusunda işyeri dışındaki uzman kişi veya kurullardan hizmet alması bu konudaki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. (c) işçilerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluğu ilkesini etkilemez.

İşverenin Genel Yükümlülükleri

Madde 6- işveren aşağıda belirtilen sağlık ve güvenlikle ilgili hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

(a) işveren, işçilerin sağlığını ve güvenliğini korumak için mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil gerekli her türlü önlemi almak, organizasyonu yapmak, araç ve gereçleri sağlamak zorundadır. işveren, sağlık ve güvenlik önlemlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun sürekli iyileştirilmesi amaç ve çalışması içinde olacaktır. (b) işveren, sağlık ve güvenliğin korunması ile ilgili önlemlerin alınmasında aşağıdaki genel prensiplere uyacaktır:

1) Risklerin önlenmesi, 2) Önlenmesi mümkün olmayan risklerin değerlendirilmesi, 3) Risklerle kaynağında

Mücadele edilmesi, 4) işin kişilere uygun hale getirilmesi için, özellikle işyerlerinin tasarımında, iş ekipmanları, çalışma şekli ve üretim metodlarının seçiminde özen gösterilmesi, özellikle de monoton çalışma ve önceden belirlenmiş üretim temposunun hafifletilerek bunların sağlığa olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi, 5) Teknik gelişmelere uyum sağlanması, 6) Tehlikeli olanların, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanlarladegistirilmesi, 7) Teknolojinin, iş organizasyonunun, çalışma şartlarının, sosyal ilişkilerin ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan genel bir önleme politikasının geliştirilmesi, 8) Toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi, 9) işçilere uygun talimatların verilmesi. (c) işveren, işyerinde yapılan işlerin özelliklerini dikkate alarak; 1) Kullanılacak iş ekipmanının, kimyasal madde ve preparatların seçimi, işyerindeki çalışma düzeni gibi konular da dahil işçilerin sağlık ve güvenliği yönünden tüm riskleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucuna göre; işverence alınan önleyici tedbirler ile seçilen çalışma şekli ve üretim yöntemleri, işçilerin sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltmeli ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanmalıdır. 2) Bir işçiyne herhangi bir görev verirken, işçinin sağlık ve güvenlik yönünden uygunluğunu göz önüne alır. 3) Yeni teknolojinin planlanması ve uygulanmasının, seçilecek iş ekipmanının çalışma ortam ve koşullarına, işçilerin sağlığı ve güvenliğine etkisi konusunda işçiler veya temsilcileri ile istisarede bulunur. 4) Ciddi tehlike bulunduğu bilinen özel yerlere sadece yeterli bilgi ve talimat verilen işçilerin girebilmesi için uygun önlemler alır. (d) Aynı işyerinin birden fazla işveren tarafından kullanılması durumunda işverenler, yaptıkları işin niteliğini dikkate alarak; iş sağlığı ve güvenliği ile iş hijyeni önlemlerinin uygulanmasında işbirliği yapar, mesleki risklerin önlenmesi ve bunlardan korunma ile ilgili çalışmaları koordine eder, birbirlerini ve birbirlerinin işçi veya işçi temsilcilerini riskler konusunda bilgilendirirler. (e) iş sağlığı ve güvenliği ile iş hijyeni konusunda alınacak önlemler hiç bir şekilde işçilere mali yük getirmez.

Koruyucu ve Önleyici Hizmetler

Madde 7- işyerinde sağlık ve güvenlikle ilgili koruyucu ve önleyici hizmetlerin yerine getirilmesi için aşağıda belirtilen hususlara uyulacaktır: (a) Bu Yönetmeliğin 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, işveren, işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere, işyerinden bir veya birden fazla kişiyi görevlendirir. (b) Sağlık ve güvenlikle görevli kişiler, işyerinde bu görevlerini yürütmeleri nedeniyle hiçbir şekilde dezavantajlı duruma düşmezler. Bu kişilere, söz konusu görevlerini yapabilmeleri için yeterli zaman verilir. (c) işyerinde bu görevleri yürütebilecek nitelikte personel bulunmaması halinde, işveren dışarıdan bu konuda yeterlik belgesi olan uzman kişi veya kurullardan hizmet alır. (d) işveren hizmet aldığı kişi veya kurullara, işçilerin sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel faktörler hakkında bilgi verir. Bu kişi veya kurullar,

bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin (b) bendinde sözü edilen işçiler ve bu işçilerin işverenleri hakkındaki gerekli bilgilere de ulaşabilmelidirler. (e) işyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütmek üzere: 1) Görevlendirilen kişiler gerekli nitelik, bilgi ve beceriye sahip olacaktır. 2) Dışarıdan hizmet alınan kişi veya kuruluşlar gerekli kişisel beceri, mesleki bilgi ve donanıma sahip olacaktır. 3) Görevlendirilen kişiler veya dışarıdan hizmet alınan kişi veya kuruluşların sayısı; işyerinin büyüklüğü, maruz kalınabilecek tehlikeler ve işçilerin işyerindeki dağılımı dikkate alınarak, koruyucu ve önleyici çalışmaların organizasyonunu yapmaya ve yürütmeye yeterli olacaktır. (f) işyeri içindeki veya dışındaki kişi veya kuruluşların bu maddede belirtilen sağlık ve güvenlik risklerini önleme ve risklerden korunma ile ilgili görev ve sorumlulukları açık olarak belirlenir. Bu kişi ve kuruluşlar gerektiğinde birlikte çalışırlar. (g) işverenin yeterli mesleki bilgi, beceri ve donanıma sahip olması halinde, işyerinin büyüklüğü, işin niteliği ve işçi sayısı dikkate alınarak bu maddenin (a) bendinde belirtilen hususların yerine getirilmesi sorumluluğunu kendisi üstlenebilir. (h) iş sağlığı ve güvenliği konularında hizmet verecek kişi ve kuruluşların nitelikleri ve belgelendirilmesi ile işverenin sorumluluğu hangi hallerde üstlenebileceği ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

İlkyardım, Yangınla Mücadele ve Kisilerin Tahliyesi, Ciddi ve Yakın Tehlike

Madde 8- ilkyardım, yangınla mücadele ve kisilerin tahliyesi, ciddi ve yakın tehlike ile ilgili uyulacak hususlar aşağıda belirtilmiştir: (a) işveren; 1) işyerinin büyüklüğünü, yapılan işin özelliğini ve işyerinde bulunan işçilerin ve diğer

kisilerin sayısını dikkate alarak; ilkyardım, yangınla mücadele ve kisilerin tahliyesi için gerekli tedbirleri alır. 2) Özellikle ilkyardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla

irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar. (b) işveren,

(a) bendinde belirtilen ilkyardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için, işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeleri dikkate alarak, bu konuda eğitilmiş, uygun donanıma sahip yeterli sayıda kişiyi görevlendirir. (c) işveren; 1) Ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan tüm işçileri, tehlikeler ile bunlara karşı alınmış ve alınacak önlemler hakkında mümkün olan en kısa sürede bilgilendirir. 2) Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda, işçilerin işi bırakarak derhal çalışmaya yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için gerekli

talimatı verir ve gerekeni yapar. 3) Ciddi ve yakın tehlike durumunun devam ettiği çalışma şartlarında, zorunlu kalınması halinde, gerekli donanıma sahip ve özel olarak görevlendirilen kişiler hariç, işçilerden çalışmaya devam etmelerini istemeyecektir. (d) Ciddi, yakın ve önlenemeyen

tehlike durumunda işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk eden işçiler bu hareketleri nedeniyle dezavantajlı duruma düşmeyecek ve herhangi bir zarar görmeyecektir. (e) işveren, işçilerin kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike olduğunda ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda, kendi bilgileri doğrultusunda ve mevcut teknik donanımlar ile tehlikenin

durumda olmalarını sağlamak zorundadır. işçiler, kendi görevlerini yapmakta ihmal veya kusurlu davranışları olmadıkça bu hareketlerinden dolayı dezavantajlı duruma düşürülemezler

İşverenin Diğer Yükümlülükleri

Madde 9- işveren yukarıda belirtilen yükümlülükleri ile beraber aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür: (a) işveren; 1) işyerinde risklerden özel olarak etkilenebilecek işçi gruplarının durumunu da kapsayacak şekilde sağlık ve güvenlik yönünden risk değerlendirmesi yapar. 2) Risk değerlendirmesi sonucuna göre, alınması gereken koruyucu önlemlere ve kullanılması gereken koruyucu ekipmana karar verir. 3) Üç günden fazla işgün kaybı ile sonuçlanan iş kazaları ile ilgili kayıt tutar. 4) işçilerin ugradığı iş kazaları ile ilgili rapor hazırlar. (b) (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen çalışmalar ve değerlendirmelerle ilgili kayıt ve dokümanların

hazırlanması ile (a) bendinin (3) ve (4) numaralı alt bentlerinde belirtilen belgelerin düzenlenmesi, işyerinin büyüklüğü ve yapılan işin niteliğine göre, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde yapılır.

İşçilerin Bilgilendirilmesi

Madde 10- işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin etkin bir biçimde sürdürülmesi için işçilerin bilgilendirilmesi esastır. Bu amaçla; (a) işveren, işyerinin büyüklüğüne göre;

1) işyerinin geneli ile işçinin çalışmakta olduğu bölümde veya yaptığı her işte yürütülen faaliyetler, sağlık ve güvenlik

riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler hakkında, 2) Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinin (b) bendine göre, işyerinde görevlendirilen kişiler hakkında, işçilerin ve temsilcilerinin gerekli bilgiyi almalarını sağlamak zorundadır. (b) işveren, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen işçilerin de, (a) bendinde belirtilen bilgileri almalarını sağlamak üzere, söz konusu işçilerin işverenlerine gerekli bilgileri verir. (c) işveren, işyerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili özel görev ve sorumluluğu bulunan işçilerin veya temsilcilerinin bu görevlerini yürütebilmeleri için; 1) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen risk değerlendirmesi ve alınan koruyucu önlemlere, 2) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (a) bendinin (3) ve (4) numaralı alt bentlerinde belirtilen iş kazası kayıtları ve raporlarına, 3) Sağlık ve güvenlikle ilgili denetim faaliyetlerinden, bu konuda sorumlu

kişi ve kuruluşlardan, koruma ve önleme çalışmalarından elde edilen bilgilere, ulaşabilmelerini sağlar.

İşçilerin Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması

Madde 11- işveren sağlık ve güvenlikle ilgili konularda işçilerin görüşlerinin alınması ve katılımının sağlanması için aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür: (a) işveren, iş sağlığı ve güvenliği konularında işçi veya temsilcilerinin görüşlerini alır, öneri getirme hakkı tanır ve bu konulardaki görüşmelerde yer almalarını ve dengeli katılımını sağlar. (b) işverence, iş sağlığı ve güvenliği konusunda özel görevleri bulunan işçi veya temsilcilerinin

özellikle aşağıdaki konularda dengeli bir şekilde yer almaları
sağlanır veya önceden görüşleri alınır: 1) Sağlık ve güvenliği
önemli derecede etkileyebilecek herhangi bir önlemin alınmasında. 2) Bu Yönetmeliğin 7nci maddesinin (a) bendinde belirtilen işler ile 7nci maddesinin (a) bendinde ve 8inci maddesinin (b) bendinde belirtilen kişilerin görevlendirilmesinde.

3) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (a) bendinde ve 10 uncu maddesinde belirtilen hususlarda. 4) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (c) bendinde belirtilen işyeri dışındaki uzman kişi veya kuruluşlardan hizmet alınmasında. 5) Bu Yönetmeliğin 12nci maddesinde belirtilen eğitimin organizasyonu ve planlanmasında. (c) iş sağlığı ve güvenliği konusunda özel görevi bulunan işçi temsilcileri, tehlikenin azaltılması veya tehlikenin kaynağında yok edilmesi için işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir. (d) iş sağlığı ve güvenliği konusunda özel görevleri bulunan işçi veya işçi temsilcileri, bu görevlerini yürütmeleri nedeniyle dezavantajlı duruma düşürülemezler. (e) işveren, iş sağlığı ve güvenliği konusunda özel görevi bulunan işçi temsilcilerine, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirebilmeleri için her türlü imkanı sağlar ve herhangi bir ücret kaybı olmadan çalışma saatleri içerisinde yeterli zamanı verir. (f) işçiler veya temsilcileri, iş sağlığı ve güvenliği konusunda işverence alınan önlemlerin ve sağlanan imkanların yetersiz olduğu kanaatine varmaları halinde Bakanlığa başvurma hakkına sahiptir. işçi temsilcileri, işyerinde yetkili makamlarca yapılan denetimler sırasında görüşlerini bildirme hakkına sahiptir.

İşçilerin Eğitimi

Madde 12- işyerinde sağlık ve güvenliğin sağlanması ve sürdürülebilmesi için; (a) işveren, her işçinin çalıştığı yere ve yaptığı işe özel bilgi ve talimatları da içeren sağlık ve güvenliğe eğitimi almasını sağlamak zorundadır. Bu eğitim özellikle; 1) işe başlanmadan önce, 2) Çalışma yeri veya iş değişikliğinde, 3) iş ekipmanlarının değişmesi halinde, 4) Yeni teknoloji uygulanması halinde, yapılır. Eğitim, değişen ve yeni ortaya çıkan risklere uygun olarak yenilenir ve gerektiğinde periyodik olarak tekrarlanır. (b) işveren, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen işçilerin yaptıkları işlerde karşılaşılabilecekleri sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimat almalarını sağlar. (c) Sağlık ve güvenlik ile ilgili özel görevi bulunan işçi temsilcileri özel olarak eğitilir. (d) (a) ve (c) bentlerinde belirtilen eğitim, işçilere veya temsilcilerine herhangi

bir mali yük getirmez ve eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (İşçilerin Yükümlülükleri)

İşçilerin Yükümlülükleri

Madde 13- işçiler işyerinde sağlık ve güvenlikle ilgili aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdür: (a) işçiler, davranış ve

kusurlarından dolayı, kendilerinin ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmemesi için azami dikkati gösterirler ve görevlerini, işveren tarafından kendilerine verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yaparlar. (b) işçiler, işveren

tarafından kendilerine verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda, özellikle; 1) Makina, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını doğru şekilde kullanmak, 2) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri koymak, 3) işyerindeki makina, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalardaki güvenlik donanımlarını kurallara uygun olarak kullanmak ve bunları keyfi olarak çıkarmamak ve degistirmemek, 4) işyerinde sağlık ve güvenlik için ciddi ve ani bir tehlike olduğu kanaatine vardıkları herhangi bir durumla karşılaştıklarında veya koruma tedbirlerinde bir aksaklık ve eksiklik gördüklerinde, işverene veya sağlık ve güvenlik işçi temsilcisine derhal haber vermek, 5) işyerinde, sağlık ve güvenliğin korunması için teftise yetkili makam tarafından belirlenen zorunlulukların yerine getirilmesinde, işverenle veya sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi ile işbirliği yapmak, 6) işveren tarafından güvenli çalışma ortam ve koşullarının sağlanması ve kendi yaptıkları işlerde sağlık ve güvenlik yönünden risklerin önlenmesinde, işveren veya sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi ile mevzuat uygulamaları doğrultusunda işbirliği yapmak, ile yükümlüdürler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM (Çesitli Hükümler)

Sağlık Gözetimi

Madde 14- işveren, işçilerin işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerine uygun olarak sağlık gözetimine tabi tutmakla yükümlüdür: (a) işçilerin işe girişlerinde sağlık durumlarının yapacakları işe uygun olduğunu belirten sağlık raporu alınır. (b) Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince sağlık muayeneleri düzenli aralıklarla yapılır.

Risk Grupları

Madde 15- Kadınlar, çocuklar, yaşlılar, özürllüler ve diğer hassas risk grupları, özellikle bunları etkileyen tehlikelere karşı korunurlar.

Sağlık ve Güvenlik işçi Temsilcisi

Madde 16- işyerinde sağlık ve güvenlikle ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, önlem alınmasını isteme, önerilerde bulunma ve benzeri konularda işçileri temsil etmeye yetkili, bir veya daha fazla işçi, sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi olarak görev yapar. Sağlık ve Güvenlik işçi Temsilcisi, işyerinde çalışan işçiler tarafından seçilir.

BESİNCİ BÖLÜM (Son Hükümler)

İlgili Avrupa Birliği Mevzuatı

Madde 17- Bu Yönetmelik 12/6/1989 tarihli ve 89/391/EEC sayılı Avrupa Birliği Konsey Direktifi esas alınarak hazırlanmıştır.

Yürürlük

Madde 18- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19- Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür